

які будуть приймати тестування та не мати відношення до майбутніх кандидатів.

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Ред. від 01.01.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Бритько А. М. Державна служба як об'єкт управління: поняття, соціальна та правова природа, завдання і функції *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. Вип. 1. С. 91-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadu_2015_1_10

3. Кунев Ю. Д. Державна служба: дієвість основних положень нового закону України *Правова позиція*. 2016. № 1. С. 38–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2016_1_7

4. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

Подпалый Е. М.
здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Косяченко К. Е.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СВІДКА У ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Особа яка звертається до суду за захистом своїх прав розраховує на повний та всебічний розгляд справи й встановлення судом об'єктивної істини, а одним із головних елементів встановлення об'єктивної істини можна виділити інститут свідків. Для розуміння важливої ролі свідків у цивільному судочинстві необхідно визначити правовий статус, та роль свідка під час судового розгляду. Тож свідком у цивільному судочинстві може бути кожна особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи [1]. Новікова Н. А. виділяє таку систему ознак, що характеризують свідка: свідком може бути тільки фізична особа; свідок повинен мати такий фізичний та психічний розвиток, який дає йому можливість правильно сприймати обставини та висловлюватись про них свідок повинен володіти інформацією, необхідної для ви-

рішення справи; свідок не повинен мити юридичну заінтересованості у результаті розгляду справи; свідок сприймає обставини справи безпосередньо або опосередковано; сприйняття обставин справи свідка не пов'язано з її розглядом; залучення особи в якість свідка у цивільну справу на підставі ухвали суду [2, с.42].

Держава в особі суду покладає на свідків відповідні обов'язки та встановлює відповідальність за їх невиконання. Свідок зобов'язаний з'явитися до суду за його викликом у визначений час і дати правдиві показання про відомі йому обставини. Під час виконання покладених на нього обов'язків свідок має право давати показання рідною мовою або мовою, якою він володіє, користуватися письмовими записами, відмовитися від давання показань у випадках, встановлених законом, а також на компенсацію витрат, пов'язаних з викликом до суду[1]. За невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків свідок несе відповідальність встановлену Кримінальним кодексом України.

Важливим моментом є сам процес залучення свідків до участі у цивільному судочинстві, свідок не може самостійно за власною ініціативною вперше з'явитися для його допиту у справі, так і особи, які беруть участь у справі, не можуть самостійно привести в цивільну справу своїх свідків. Для цього існує певний порядокщо пов'язаний з необхідністю звернення до суду із проханням про виклик такого свідка [3]. Дана процедура чітко закріплена у ст. 91 ЦПК України - Виклик свідка здійснюється за заявою учасника справи. У заяві про виклик свідка зазначаються його ім'я, місце проживання (перебування) або місце роботи, обставини, які він може підтвердити. Заява про виклик свідка має бути подана до або під час підготовчого судового засідання, а якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, - до початку першого судового засідання у справі. В ухвалі про відкриття провадження у справі або в іншій ухвалі, якою суд вирішує питання про виклик свідка, суд попереджає свідка про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве показання чи відмову від давання показань на вимогу суду [1].

Але в даному положенні є деякі виключання, ст. 70 ЦПК України визначає, що не можуть бути допитані як свідки: недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання; особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням професійної правничої допомоги або послуг посередництва (медіації) під час проведення позасудового врегулювання спору, - про такі відомості; священнослужителі - про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; судді та присяжні - про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, що стала відома судді під час врегулювання спору за його

участю; інші особи, які не можуть бути допитані як свідки згідно із законом чи міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, без їхньої згоди. Особи, які мають дипломатичний імунітет, не можуть бути допитані як свідки без їхньої згоди, а представники дипломатичних представництв - без згоди дипломатичного представника.

Також ст. 63 Конституції та ст. 71 ЦПК України визначає, що особа має право відмовитись давати показання щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, над якою встановлено опіку чи піклування, член сім'ї або близький родич цих осіб), які можуть тягнути юридичну відповідальність для нього або таких членів сім'ї чи близьких родичів [1]. У деяких випадках через ті чи інші обставини особа не в змозі прибути до суду для давання показань, тож у такому випадку ст. 69 ЦПК України встановлює, що за відсутності заперечень учасників справи свідок може брати участь в судовому засіданні в режимі відео-конференції. Суд може дозволити свідку брати участь у судовому засіданні в режимі відео-конференції незалежно від заперечень учасників справи, якщо свідок не може з'явитися до суду через хворобу, похилий вік, інвалідність або з інших поважних причин [1]. Свідки відіграють вкрай важливу роль в процесі доказування, тож влучним буде вислів науковців, що джерелом фіксації інформації в показаннях свідків є сам свідок незмінний учасник цивільного процесу. У такому разі логічно, що поява в цивільній справі такого засобу доказування, як показання свідка, пов'язана із залученням його у цивільну справу [4].

Показання свідків як засоби доказування — це повідомлення про обставини, що входять до предмета доказування, тобто про юридичні факти складу вимог і заперечень сторін та інші обставини, що мають значення для справи, які повідомляються суду в установленому законом процесуальному порядку і формі, а можливість свідчення про факти, що мають значення для справи, є підставою для визнання їх належними до справи і виклику свідків у судове засідання [5].

Показання свідків є важливим елементом процесу доказування, але вони також мають свою проблематику. М. Кучер про те, що «отримання відомостей від суб'єкта є складним процесом, оскільки об'єктом дослідження виступають ментальні компоненти, за які відповідає психіка людини, що дає змогу її носію не лише сприймати навколишній світ з усіма його формами, видами, процесами, тощо, а й акумулювати, отриману інформацію про все-світ, обробляти її та відтворювати» [6, с.224].

Отже, на підставі викладеного ми бачимо, що свідок є юридично незацікавлена фізична особа, яка правильно сприймала інформацію по справі, яка залучена на підставі ухвали суду, та має здатність про неї висловитись, правовий статус свідка ітко визначений цивільним процесуальним кодексом України та є досить дієвим інститутом в процесі доказування.

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 04.11.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

2. Новікова Н. А. Поняття та ознаки свідка в цивільному процесі. *Право і суспільство*. 2016. № 6. С. 41-48.

3. Новікова Н.А. Залучення показань свідка у цивільну справу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 25. Том 1. 2007. ст. 87–90

4. Євгеній Лезін. Особливості забезпечення показань свідків у цивільному процесі України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018 - №2. ст. 24-34

5. Новікова Н.А. Загальні критерії оцінки показань свідка у цивільному процесі. *Право і суспільство*. 2017. випуск 3. Том 2. ст. 106-109

6. Кучер Т. М. Докази, доказування та доведення у цивілістичному процесі України: *монографія*. Київ.: 2015. 428 с

Федорченко А. О.

здобувач вищої освіти юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Косяченко К. Е.

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОГАЛИНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

На сьогодні ми можемо спостерігати значні зміни в українському законодавстві. За останні роки активно проводиться реформування різних сфер внутрішньої та зовнішньої політики. Однак в трудовому законодавстві відбулися не значні зміни. Звичайно після розпаду СРСР було внесено безліч поправок, але вони не вдосконалили трудове законодавство до належного рівня. Проблема полягає в тому, що нормативно-правові акти, які регулюють сферу трудових відносин є застарілими, норми не дотримуються повною мірою та відсутні механізми їх реалізації.

Питання проблем та прогалин в трудовому законодавстві України досліджували такі вчені: А.В. Базилюк, М.Т. Білуха, Д.П. Богиня, А.В.Калина, А.М. Колот, А.М. Кузьмінський, М.Я. Остап'юк, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, О.М. Уманський, О. Ярошенко та багато інших.

Основним нормативно-правовим актом який регулює трудові відносини в Україні є Кодекс законів про працю. Відповідно до ст.1 КЗпП, він сприяє